

053

THERAVĀDA
PHẬT-GIAO NGUYÊN-THỦY VIỆT-NAM

32 TƯỢNG BỨC PHẬT
LAKKHANA SUTRA

Sơn giả
Bhikkhu Naga Mahā Thera
TỶ - KHUỠ BỬU - CHON

Mùa Hoa năm Tân - Sửu
Ph. t. 2505 - Đ.L. 1961

**PHẬT GIÁO NGUYÊN THỦY
THERAVĀDA**

**32 TƯỞNG ĐỨC PHẬT
(*LAKKHAṆA SUTTA*)**

**Soạn giả
Bhikkhu Nāga Mahā Thera
(Tỳ khuru Bửu Chơn)**

PL.2505 – DL.1961

MỤC LỤC

Phi Lộ	4
Nguyên Nhân Đức Phật Giải 32 Tướng	6
Sự Thực Hành Để Phát Sanh Mỗi Tướng	9
Chú Giải	18
Báo Hiếu Phụ Mẫu Ân	21

Phi Lộ

Bao nhiêu nhân loại trên thế gian hình dáng mặt mày đều khác nhau, ít có giống nhau (trừ song thai) thậm chí đến trong một gia đình hay gia tộc cũng khác nhau, kẻ được chỗ này, xấu chỗ nọ, người cao kẻ thấp, ốm mập khác nhau, không khi nào giống nhau như khuôn đúc. Tại sao vậy? Câu hỏi này làm cho nhiều tôn giáo luôn cả khoa học cũng khó mà giải quyết được. Nhưng theo Phật giáo sự khác ấy không chỉ hơn là: mỗi nhân vật đều do nơi sự hành vi khác nhau, người thích làm thiện, kẻ ưa làm ác, người thì tham lam ích kỷ, kẻ lại rộng lượng lợi tha, người thì tánh tình cộc cằn hung ác, kẻ lại nhã nhặn hiền từ, người hồng hách tự kiêu, kẻ lại khiêm tốn bình đẳng v.v... Do sự hành vi khác nhau như thế ấy nên khi tái sinh lại trong quốc độ hoặc cảnh giới nào mới có những hình dáng khác nhau tùy theo tâm tánh hành vi trong kiếp trước. Vì vậy mà: Ít có người được đầy đủ 32 tướng tốt và 80 phụ tướng¹. Mặc dù các pháp tướng đều vô thường, nhưng người còn ở thế phần nhiều ai ai cũng muốn có tướng tốt và sắc đẹp cả.

Đức Phật Ngài chuyển sanh từ hàng hà sa số kiếp để thực hiện cho tròn đủ 10 pháp ba la mật mới được những quả lành để tạo ra 32 tướng tốt ấy.

---

¹ Có nhiều chỗ nói đức Phật có 32 tướng lạ và 80 phụ tướng, nhưng theo trong Tam tạng Pāli thì có giải đủ 32 tướng còn 80 phụ tướng thì không thấy nói tới. Trong chú giải chỉ có kê sơ qua rằng : 80 phụ tướng ấy cũng do 32 tướng ấy mà kê thêm ra, có tướng thì giải có 2 hoặc 3 điều vi tế thêm nữa, vì vậy mà mới có thêm đến 80 phụ tướng.

Bàn tăng tùy khả năng hiểu biết ráng phiên dịch xuôi theo Kinh PĀLI, theo thứ tự 32 tướng và nguyên nhân để phát sanh lên tướng ấy.

Với sự ước mong rằng: Sau khi Quý vị độc giả đã đọc xong quyển kinh sẽ có nhiều quan niệm tốt tươi để thực nghiệm theo những phương châm mà đức Bổn sư đã từng thực hành trong nhiều kiếp trước.

Do quả lành phiên dịch này, xin thành tâm hồi hướng đến các bậc thầy tổ và Song thân cùng luôn tất cả chúng sanh ba giới, bốn loài đồng chung thọ hưởng cho được mọi điều hạnh phúc cho đến khi đắc quả Niết Bàn.

Rất mong thay !

Bhikkhu Nāga Mahā Thera - Tỳ khru Bửu Chơn

*Namo tassa Bhagavato Arahato
Sammāsambuddhassa.*

*Xin thành kính làm lễ đến Đức Thế Tôn, Ngài là bậc
Alahán, là bậc Chánh biến tri.*

Nguyên Nhân Đức Phật Giải 32 Tướng

Một thuở nọ, đức Thế Tôn ngự nơi Bồ Kim tự Jetavana của ông Cấp Cô Độc, trưởng giả gàn thành Xá Vệ - Sāvathī.

Đức Phật kêu các thầy tỳ khuru mà dạy rằng: Nay các thầy tỳ khuru, bậc vĩ nhân nào có đủ 32 tướng tốt thì bậc ấy chắc chắn chỉ có 2 địa vị là:

1. Nếu bậc vĩ nhân ấy ở tại gia thì sẽ thành một vị chuyên luân vương có nhiều đức hạnh thanh cao, có quyền thế lan rộng khắp quả địa cầu, 4 biển bao chung quanh làm giới hạn, xứ sở rất phong túc, có 7 báu là: xe báu, voi báu, ngựa báu, ngọc báu, vợ báu, hộ báu², con báu. Ngài có rất nhiều con đều cường tráng anh dũng có thể đương cự lại với quân nghịch một cách dễ dàng. Ngài trị vì xứ sở bằng cách đạo đức là người người nên giữ ngũ giới, vì vậy mà khắp lãnh thổ của Ngài không có ranh giới, không trộm cướp, không tai nạn, của cải không cần gìn giữ, được phong phú, sung túc, thái bình, Ngài

² Có nhiều gia chủ phú hộ, giúp đỡ đức vua.

không khi nào cần dùng đến khí giới, hình phạt để cai trị dân chúng.

2. Nếu Ngài xuất gia tu hành thì sẽ thành bậc Chánh đẳng Chánh giác.

32 tướng tốt ấy là thế nào? 32 tướng tốt ấy là: **1)** Supatitthita pādo hoti: Có 2 lòng bàn chân bằng phẳng (phần đông lòng bàn chân đều hững vô, người lòng bàn chân ít hững vô là tượng trưng người ít phiền não). **2)** Hetthāpādātesu cakkāni jātāni honti sahaṣṣārāni sanemikāni sanābhikāni sabbākāra paripūrāni: 2 lòng bàn chân đều có hình bánh xe có vành đùm và 1000 cây cặm mỗi khoản đều nhau. **3)** Āyatapanhi hoti: Có gót chân thật dài. **4)** Dīghangulī hoti: Có ngón chân và ngón tay thiệt dài và nhọn như dùi trống. **5)** Mudataruna hatthapādo hoti: Có lòng bàn tay và bàn chân mềm mại. **6)** Jāla hatthapādo hoti: Lòng bàn tay và bàn chân có chỉ giăng như lưới. **7)** Ussankha pādohoti: Cổ chân hình như nổi lên trên bàn chân. **8)** Enijangho hoti: Có ống quyển tròn thon như ống chân con hươu. **9)** Thitako va anonamanto ubho hi pānitalehi jannukāni parimasati parimajjati: Có hai cánh tay thật dài, khi đứng dậy không cần cúi xuống cũng rờ đụng tới đầu gối. **10)** Kosohita vatthaguyho hoti: Ngọc hành (dương vật) ấn vào trong bọc da (như dương vật con voi). **11)** Suvanna vanno hoti: Màu da vàng sạch như vàng ròng. **12)** Sukhumacchavi hoti sukhumattā chaviyā rajojallam kāyena na upalippati: Da thật mịn láng trơn, bụi trần không đóng dính được trên thân mình.

13) Ekekalomo hoti: Mỗi lỗ chân lông chỉ mọc một sợi lông. **14)** Uddhanga lomo hoti uddhangāni lomāni jātāni nīlāni ānjana vannāni kundalavattāni dakkhinā vattaka jatāni: Tất cả lông đều cong đầu trở lên, uốn qua phía tay mặt, màu xanh đậm như bông biếc, uốn quần lại có vòng. **15)** Brahmujugatto hoti: Thân mình ngay thẳng, như thân mình của Trời Phạm Thiên. **16)** Sattussado hoti: Thịt trong 7 chỗ đều no đầy bằng thẳng (thịt cần cổ, 2 lưng bàn tay, 2 lưng bàn chân, 2 bả vai). **17)** Sīhapubbaddha kāyo hoti: Thân mình từ phân nửa trở lên giống như thân mình con sư tử hầu. **18)** Pittantaramso hoti: Lưng đầy bằng thẳng. **19)** Nigrodhaparimandalo hoti: Thân người đều như cây da hay gừa, là thân người bao cao thì sải tay cũng bằng nhau. **20)** Samavattakkhandho hoti: Cần cổ đều và tròn trịa. **21)** Rasaggasaggī hoti: Có 700 sợi gân thật nhỏ châu đầu lại cuống lưỡi để lãnh lấy hương vị khi để vô lưỡi (liền dẫn đem khắp châu thân). **22)** Sihahanu hoti: Cằm tròn như cằm sư tử hoặc như trăng ngày 12. **23)** Cattālīsadanto hoti: Có 40 cái răng (hàm trên 20, dưới 20). **24)** Samadanto hoti: Răng ấy rất đều đặn bằng nhau. **25)** Aviraladanto hoti: Răng ấy rất khít khao nhau. **26)** Susukkadatho hoti: 4 răng nhọn thật trắng và sạch. **27)** Pahūtājivaho hoti: Lưỡi thật lớn, dài và mềm (có thể le ra đầy cả mặt, hay cuốn lại xỏ vào lỗ mũi hoặc lỗ tai được). **28)** Brahmassarō hoti: Tiếng nói rõ rệt êm dịu như tiếng nói của trời Phạm Thiên hay là tiếng chim karavika. **29)** Abhinīla netto hoti:

Tròng con mắt đen huyền (như mắt bò con). **30)** Gopakhumo hoti: Có lông nheo mịn như lông bò con. **31)** Unnā bhamukantare jātāhoti odātā mudutūlasannibhā: Những lông mày màu trắng mềm mại như bông gòn. **32)** Unhīsa sīso hoti: Cái đầu tròn trịa, tóc uốn quăn qua phía tay mặt coi hình như đội mào.

Này các thầy tỳ khuru, các nhà đạo sĩ thường khoe mình thông hiểu 32 tướng lạ của bậc vĩ nhân, nhưng các nhà đạo sĩ ấy không biết được bậc vĩ nhân ấy thực hành theo pháp nào mà có 32 tướng tốt ấy.

Sự Thực Hành Để Phát Sanh Mỗi Tướng

1. Này các thầy tỳ khuru, thuở trước kia, trong những kiếp trước Như Lai sanh làm người đã thọ trì những pháp lành (kusaladhamma) không gián đoạn là thân, khẩu, ý hằng giữ gìn trong sạch, bố thí, trì giới, bát quan trai, phận sự phải thực hành đối với cha mẹ, các bậc Sa môn, Bà la môn những người trưởng thượng trong gia tộc và điều lành khác nữa. Vì vậy mà khi Như Lai tan rã ngũ uẩn được sanh về cõi trời. Lúc ấy Như Lai được hưởng quả lành 10 điều là: tuổi thọ, màu da, sự yên vui, danh vọng, địa vị, sắc tướng, tinh, hương, vị, xúc đều của thần tiên vi tế và thanh cao cả. Khi hết phước cõi thiên đường trở xuống cõi trần gian sanh làm người mới được 2 lòng bàn chân bằng phẳng khi đạp xuống hoặc giở lên cũng bằng phẳng như nhau. Tướng lạ này nếu ở tại gia thì làm Vua chuyển luân vương có nhiều đức hạnh

thanh cao, quyền thế lan rộng khắp tứ phương, có 7 báu v.v..

Nếu xuất gia thì sẽ thành Chánh đẳng Chánh giác diệt tận cả ái dục phiền não, không nao núng, run sợ trước quân nghịch bên trong và bên ngoài như tham, sân, si và các bậc Sa môn, Bà la môn, Chư Thiên, Ma vương, Phạm Thiên cả thảy.

2. Trong những kiếp trước kia, Như Lai sanh làm người thường làm cho nhiều người được sự an vui, khỏi kinh hãi, sợ sệt, lo gìn giữ bảo bọc họ cho hợp pháp lại thêm bỏ của cải ra bố thí luôn cả vật phụ tùng³. Do nhân lành ấy khi hết tuổi thọ được sanh về cõi thiên đường có đầy đủ sự an vui lạc thú, khi tái sanh lại làm người mới được bàn chân có hình bánh xe, vành, đùm và 1000 cây cặm sanh lên rõ rệt.

3. 4. 5. Kiếp trước kia, Như Lai thường xa lánh sự sát sanh, huỷ bỏ hình phạt và khí giới, ghê sợ tội lỗi, có lòng từ bi thương xót mọi người, thường giúp đỡ nhiều điều lợi ích. Do nhân lành ấy ...

Khi tái sanh lại làm người mới được 3 tướng lạ là: gót thật dài; ngón tay và ngón chân thật dài; thân mình giống như thân mình trời Phạm Thiên.

---

³ Vật phụ-tùng có 10 thứ là : cơm, nước, vải, xe, tràng hoa, vật thoa mình, giường ghế, chỗ ở, đèn hoặc dầu.

6. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường cho vật thực mẫn, ngọt rất quý báu cao lương và các thứ nước ngọt đáng ưa thích (như nước trái xoài, chuối, trâm, viết, thanh trà v.v...). Do nhân lành ấy ...

Khi tái sanh lại làm người mới được thịt trong 7 chỗ no đầy bằng phẳng.

7. 8. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường hay tế độ mọi người trong bốn điều là: bố thí, lời nói cho người thương mến, làm cho người được sự lợi ích, hạ mình bình đẳng (là không tự tôn tự đại). Do nhân lành ấy ...

Khi tái sanh lại làm người thì được 2 tướng lạ là: lòng bàn tay, chân mềm như bông gòn; lòng bàn tay, chân có những chỉ như lưới giăng.

9. 10. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường hay nói điều lợi ích, đúng theo chân lý giảng giải cho người được sự lợi ích, yên vui và thường hay bố thí pháp. Do nhân lành ấy ...

Khi tái sanh lại làm người được 2 tướng lạ là: cổ chân hình như nổi lên, đầu lông đều cong lên uốn quanh phía mặt.

11. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường hay chỉ dạy cho nhiều người những nghề tầm thường hoặc nghề cao quý, các môn học kỹ thuật, khoa học và những hạnh kiểm cao thượng, như trì ngũ giới, bát quan trai giới hoặc giới bậc xuất gia, trong tâm nghĩ

rằng: Làm thế nào cho họ được mau hiểu biết, thực hành theo mau chóng khỏi phải tốn phí nhiều thì giờ. Do nhân lành ấy ...

Khi tái sinh làm người được 2 ống chân thon dài và tròn tựa giống như ống chân con hươu.

12. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường hay đến viếng các bậc Sa môn hoặc Bà la môn để hỏi đạo như vậy: Bạch các Ngài, thế nào gọi là thiện? Thế nào gọi là ác? Hành động thế nào gọi là thấp hèn? Hành vi thế nào gọi là cao thượng? Sự hành động thế nào nên hành theo? Thế nào không nên hành theo? Sự thực hành thế nào làm cho ta không được sự tấn hoá lợi ích? Sự thực hành thế nào làm cho ta được lợi ích, sự yên vui lâu dài? Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sinh lại làm người được da thật mịn láng trơn, bụi trần rớt không dính được.

13. Kiếp trước kia, Như Lai sanh làm người thường không sân hận, bất bình, dằn cho nhiều người đến mắng nhiếc cũng không hờn, không giận, không thù, không oán, không hãm hại cũng không tỏ vẻ buồn cho thấy rõ bằng thân, khẩu đầu. Nhưng trái lại, Như Lai cho vật trải ngồi, y vải thật mịn màng, mềm mại đến họ. Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sinh lại làm người thì được màu da như vàng ròng bóng láng, mịn màng, khít khao.

14. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường hay thương yêu, thân mật, tiếp đãi thân hữu đã cách mặt từ lâu. Tiếp độ cha mẹ, anh em, con trai gái và rất vui thích trong sự thuận hoà với mọi người. Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sanh lại làm người có dương vật (ngọc hành) ẩn trong bọc da (như dương vật con voi). Tướng lạ này nếu ở thế thì có nhiều ngàn người con anh dũng, dạn dĩ; nếu xuất gia thì cũng có rất nhiều con (là đệ tử) dạn dĩ, sáng suốt, dễ dạy.

15. 16. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường hay suy xét tìm sự tiếp độ công chúng, tự mình biết được không cần ai chỉ bảo, hạng người này có đức lành bằng với hạng kia, biết rõ hạng người bậc hạ, trung, thượng để tiếp đãi cho phù hợp với trình độ, biết rõ đức lành của người này đáng thọ lãnh lễ vật cúng dường như thế này. Người kia thì nên lãnh lễ vật như thế kia, khi biết rõ như vậy Như Lai mới làm sự lợi ích tùy theo đức lành của mỗi bậc khác nhau. Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sanh lại làm người thì được 2 tướng tốt là: có thân mình đều đặn như cây gừa hay cây da, khi đứng khỏi cần phải cúi xuống nhưng 2 tay rời đựng tới đầu gối.

Tướng lạ này nếu ở tại gia có nhiều của cải đầy kho, đầy lẫm, còn nếu xuất gia thì được 7 kho báu là: đức tin, trì giới, hổ thẹn tội lỗi, ghê sợ tội lỗi, nghe nhiều học rộng, bố thí và trí tuệ.

17. 18. 19. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường hay ước nguyện và làm thế nào cho bá gia bá tánh được sự tấn hoá, sự lợi ích, sự an vui thái bình, nhiều đức tin, giới hạnh, tuổi thọ, trí tuệ, của cải, ruộng vườn, vợ con, tôi tớ, thân quyến, bầu bạn, tông môn được dồi dào đầy đủ. Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sanh lại làm người thì được 3 tướng tốt là: thân mình phân nửa phía trên giống như thân mình con sư tử, cái lưng thật bằng phẳng không có trũng võ, cần cổ đều đặn tròn trịa.

20. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người không có hay đánh đập các loài thú bằng tay, cục đất, cây, khí giới làm cho nó đau khổ. Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sanh lại làm người được lưỡi có nhiều sợi gân góc đầu lên để lãnh vật thực khi để vào lưỡi và đem vị trần ấy liền dẫn khắp trong châu thân. Tướng lạ này nếu ở thế Như Lai ít có bệnh hoạn đau khổ; nếu xuất gia đắc thành chánh giác, có cơ thể điều hoà ít bệnh hoạn, đau khổ.

21. 22. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người không có liếc mắt nhìn người (với lòng sân hận) hoặc háy nguyệt người vì lòng oán ghét. Là người có tâm ngay thẳng chân chánh nhìn người đầy trông con mắt hoặc bằng cặp mắt yêu thương. Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sanh lại làm người thì được 2 tướng tốt là: có cặp mắt xanh tươi đen huyền như mắt bò con, có lông nheo thật mịn như lông bò cái non.

Nếu còn tại gia thì mọi người trông đến Như Lai rất vừa lòng thương mến, đẹp ý muốn nhìn xem không mỏi nhãn. Nếu xuất gia đắc thành Chánh giác thì rất được vừa lòng đẹp ý nhiều người muốn nhìn xem bằng cách quý mến.

23. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường hay dẫn đầu, làm hướng đạo cho nhiều người trong các điều lành như: thân, khẩu, ý trong sạch, bố thí, trì ngũ giới, bát quan trai, hầu hạ cha mẹ, các bậc Sa môn hoặc Bà la môn, các bậc trưởng lão trong gia tộc và những pháp lành khác. Do nhân lành ấy ...

Khi tái sanh lại làm người thì được cái đầu tròn trịa, tóc uốn quăn qua phía tay phải coi giống như đội mũ. Tướng lạ này khi ở tại gia thì được nhiều hạng người tùy tùng, hầu hạ, nếu xuất gia thì cũng được rất nhiều người tùy tùng như: Tỳ khuru, Tỳ khuru ni, Thiện nam, Tín nữ, Chư Thiên, A-tu-la, Long vương, Càn thất bà.

24. 25. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường xa lánh lời nói láo, chỉ nói lời chân thật, ngay thẳng, đáng tin cậy không nói gạt gẫm người. Do nhân lành ấy ....

Khi tái sanh lại làm người thì được 2 tướng lạ là: mỗi sợi lông mọc trong mỗi lỗ đều nhau và góc đầu trở lên; lông mày màu trắng mềm mại như bông gòn.

Hai tướng này khi ở thế thì tất cả quan quân đều nghe và thực hành theo huấn lệnh, nếu xuất gia thì tất cả hàng đệ tử đều cuối đầu tuân nghe theo huấn từ chỉ dạy.

26. 27. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường dứt bỏ xa tránh lời nói đâm thọc, khi nghe chỗ này không đem lại chỗ kia làm cho 2 đảng chia rẽ hoặc nghe đảng kia không đem nói lại đảng này, là người ưa giảng hoà cho người đã chia rẽ. Người đã hoà thuận rồi thì nói cho càng hoà thuận thêm. Ưa thích, vui lòng với sự hoà hảo luôn luôn. Do nhân lành ấy ...

Khi tái sanh lại làm người thì được 2 tướng tốt là: có đúng 40 cái răng, những răng ấy rất đều và khít nhau.

Nếu khi còn ở thế làm vua thì những quan quân tùy tùng không khi nào chia rẽ. Nếu xuất gia thành Chánh giác thì hàng tứ chúng cũng thuận hoà, vui vẻ không chia rẽ nhau.

28. 29. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường xa lánh lời nói cộc cằn, thoá mạ người, lại dùng lời nói vô tội, nói êm ái làm cho người dễ tâm thương mến, vừa lòng, yêu chuộng, lời nói của người ở kinh đô. Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sanh lại làm người thì được 2 tướng lạ là: có lưỡi thật dài và lớn; tiếng nói thật rõ ràng êm dịu như tiếng của trời Phạm Thiên hay là chim karavika.

Hai tướng lạ này nếu ở thế thì làm vua khi nói ra điều chi làm cho mọi người phải kính nể mà thừa hành theo; nếu xuất gia thì đắc thành Chánh giác tất cả các hàng tứ chúng đều vâng giữ hành theo lời giảng dạy của Như Lai.

30. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường xa lánh lời nói vô ích, viển vông, lại dùng lời chân thật đứng đắn, theo nhân, theo quả, giảng dạy cho người để vào tâm, có bằng cứ dứt khoát, có lợi ích và đúng thì giờ. Do nhân lành ấy ...

Khi Như Lai tái sanh lại làm người thì được cái cằm tròn như cằm sư tử hầu hoặc như trăng ngày 12. Tướng lạ này khi ở thế làm vua thì toàn thắng tất cả kẻ nghịch, nếu xuất gia thành Chánh giác thì kẻ nghịch bên trong là phiền não và quân nghịch bên ngoài là người, trời, Ma vương, Như Lai cũng dẹp yên không thể quấy nhiễu Như Lai được.

31. 32. Kiếp trước kia, khi Như Lai sanh làm người thường xa lánh sự nuôi mạng tà vạy (Micchājīva) và luôn luôn sanh sống bằng cách nuôi mạng chân chánh (sammā ājīva) là xa tránh sự lường gạt người bằng cách lường cân tráo đấu, đồ giả nói đồ thiệt, mưu này kế kia để gạt gẫm người đặng nuôi mạng sống, chặt tay chân, cột trói, hãm he, gạt cho lạc đường để cướp giật của cải đem về

để nuôi mạng. Do nhân lành ấy. Khi lâm chung được sanh về cõi thiên đường có đầy đủ 10 điều lạc thú thần tiên ...

Khi tái sanh lại làm người thì được 2 tướng lạ là: những răng khít khao và đều đặn; bốn cái răng nhọn thật trắng và sạch.

Hai tướng lạ này nếu Như Lai ở thế thì làm Vua chuyển luân vương trị vì dân chúng theo đường đạo đức, có uy quyền khắp cả tứ phương, có 7 báu, nhiều ngàn người con trai đều anh dũng dẹp trừ các kẻ nghịch, xứ sở được dồi dào của cải, no ấm, thái bình thanh trị, không cần đến hình phạt hoặc vũ khí. Nếu xuất gia sẽ thành Chánh đẳng Chánh giác diệt tận cả phiền não và nhiều nhân vật tùy tùng rất trong sạch là hàng tứ chúng, Chư Thiên, Nhân loại, A tu la, Long vương, Càn thất bà đều là bậc có tâm trong sạch đến thọ giáo hộ tùng Như Lai.

Trong tướng thứ 31 có 2 tướng thành 32 tướng lạ cả thảy.

Khi Đức Thế Tôn giảng xong, các hàng tỳ khưu rất hoan hỉ thoả thích pháp Ngài đã giảng giải ấy.

– Dứt pháp hành để phát sanh 32 tướng tốt –

Chú Giải

Đức Phật có 4 pháp chan hoà – pamāna là: *rūpa pamāna* – sắc chan hòa (là lai láng, dồi dào sự tốt đẹp

cao quý), *dhamma pamāna* – pháp chan hoà, *ghosa pamāna* – tinh chan hoà, *lolupa pamāna* – vui thích cách bình đẳng chan hoà.

Giải: Có người thích sắc tướng tốt của Ngài rồi vào tu hoặc phát tâm trong sạch làm điều thiện cũng có. Có người thích Ngài vì pháp cao thượng, vi tế, hợp lý rồi tu theo. Có người ưa thích tiếng thanh bai, tao nhã, êm ái nghe thật rõ ràng êm dịu như tiếng chim karavika rồi tu theo cũng có. Có người lại mến thích vì có tâm bình đẳng dầu cho người giàu kẻ nghèo đem món chi đến dâng cúng Ngài thì Ngài thọ dụng một cách vui vẻ không phân biệt vật cao quý hay thấp hèn vì vậy mà phùng hạ lưu rất mến và theo thọ giáo với Ngài. Về sự thấy tướng tốt của Ngài mà pháp tâm trong sạch.

Lúc Phật còn tại thế, một hôm Ngài đến độ con một bà-la-môn vì quá bõn xên, con đau không lo thuốc sợ tốn tiền hao của để đến gần chết, lại sợ người tới nhà thăm tốn trâu cau nên cho làm trại kế mé đường trước cửa công, tính khi nào con chết thì đem thiêu liền khỏi phải ai tới nhà bận rộn. Đức Phật biết được đến đứng gần bên trại ấy, cậu trai thấy dung nhan Đức Phật rất đẹp có hào quang sáu màu phát tâm trong sạch muốn đưa tay lên đánh lễ nhưng vì đã kiệt sức nên giở lên không nổi, Đức Phật biết được tâm đang trong sạch khẩn khít với hình ảnh Ngài (*Buddhāramana*). Ngài liền đi khỏi nơi ấy, đồng thời cậu trai ấy cũng tắt hơi. Liền khi ấy được sanh về cõi Trời Đạo Lợi.

Hoặc như ông Vakkali con một nhà thương gia, khi đến nghe pháp Đức Phật, thấy Ngài có 32 tướng tốt phát

tâm thương mến Ngài rồi vào xin xuất gia. Khi xuất gia xong, ông không lo học hành chi cả, chỉ mỗi ngày thọ thực xong chờ đến giờ hội họp thì vào để nhìn xem dung nhan Đức Phật. Đức Phật biết nhưng không nói chi chờ cho duyên lành ông Vakkali đầy đủ. Một hôm duyên lành ông đã đến, Đức Phật bèn đuổi ông đi không cho ông ở để nhìn xem Đức Phật nữa. Ông Vakkali rất buồn rầu, chán nản và nghĩ rằng: Ta vì thương Đức Phật nên xuất gia ý muốn để nhìn xem Ngài cho thoả mãn. Nhưng Ngài lại đuổi ta đi không cho ở để xem nữa, như vậy ta còn sống làm chi, thôi ta lên núi nhảy xuống tự vận cho rồi. Tính xong ông đi thẳng lên chót núi, còn đang ngồi nhớ lại Đức Phật rồi sẽ tự vận. Vừa khi ấy Đức Phật Ngài phóng hào quang đến trước mặt thầy tỳ khuru Vakkali và kêu rằng: Này con, Như Lai ở đây! Ông Vakkali rất vui mừng vì cho Đức Phật cũng còn thương mình. Kế tiếp đức Thế Tôn mới thuyết pháp cho ông nghe rằng: “Yo Dhammam passati so mam passati. Yomam passati so dhammam passati – Ai thấy được pháp gọi là thấy Như Lai. Ai thấy được Như Lai cũng gọi là thấy pháp”.

Hơn nữa, này ông Vakkali, thân này dầu cho tốt đẹp đến đâu một ngày kia phải tiêu hoại không bền, khổ não, vô ngã cả, ông không nên quyền luyện chi đến thân uế trược này. Khi thuyết xong, ông Vakkali đắc A-la-hán luôn cả huệ phân tích liền bay đến chỗ Phật ngự đánh lễ đức Thế Tôn.

Giải tới đây để chỉ rõ cho thấy, có người vì quá trong sạch, thoả thích với tướng tốt của Ngài mà được sanh về nhân cảnh hoặc bỏ hết mọi sự đời xuất gia cho đến khi đắc đạo quả cũng có.

- Dứt 32 tướng tốt của Đức Phật-
 Soạn xong tại P. Penh mùa Hạ năm Tân Sửu, PL.
 2505 – DL. 1961
 Bhikkhu Nāga Mahā Thera – Tỳ khuru Bửu Chơn

Báo Hiếu Phụ Mẫu Ân

Hiệu đề thập ngoạt hoài thai	Đắng cay mẹ vẫn không nao
Tam niên nữ bộ ai ai cho	Làm con phải nhớ công lao
tường.	sinh thành.
Kể ra mỗi sự trăm đường	Thập ngoạt nhứt tử nhứt
Nghe thời phải gắng cho	sinh
thường chớ sai.	Tam niên gầy ốm mòn xanh
Dặn dò già trẻ gái trai	thân mình.
Tướng công cha khổ, nhớ	Từ tâm mẹ rất thậm tình
hoài mẹ lao.	Khi con la khóc luôn mình
Trước thừa huynh đệ nhậm	bồng đai.
ngôn	Máu tươi từ ngực chảy ngay
Sau cùng thiện tín đồng	Biến thành sữa lỏng để rày
môn đạo tình	nuôi con.
Hằng ngày lạy Phật tụng	Thân không bao quản hao
kinh	mòn,
Ráng tu thiên định sửa mình	Nếu khi đau yếu lại còn chạy
trì trai.	quay
Thập thiện ráng giữ hỡi ai!	Công mẹ giặt rửa liền tay
Tứ ân báo đáp chẳng sai	Chăm lo con trẻ bao nài thối
phận mình.	hôi.
Nhớ khi sanh sản khổ hình	Đang đêm thổ tả lôi thôi
Trăm cay ngàn đắng muôn	Mẹ cha bỏ ngủ rửa nôi lau
ngàn so đo	mình
Thọ thai lòng mẹ thêm lo	Rủi khi bịnh hoạn linh tinh

Chín tháng chẳng dám ăn no
bao giờ.

Năm canh giấc ngủ từ mờ
Cru mang thai trẻ trông chờ
lo âu

Nghĩ càng lụy nhỏ thâm bầu
Khổ thân từ mẩu ruột đau
như dằm.

Khi sanh tán loạn tâm thần
Khó khăn sanh đẻ nửa mừng
nửa lo.

Chậm xỏ cha thật buồn so
Có khi bái tử chờ cho số
lòng.

Nhóp nhơ trong chốn cử
phòng

Cúi đầu chờ trẻ số lòng cho
màu.

Lớn khôn phải nghĩ trước
sau

Công ơn cha mẹ tả sao cho
cùng.

Phải nằm một tháng trong
cung

Ô tri huyết máu làm xung
hao mòn.

Lá cây đầy nước nổi tròn
Lửa gậy hừng hực dưới
giường biết bao.

Chân không bèn đất tình
hình âu lo.

Con cười mẹ cũng vui cho
Con khóc mẹ lại buồn xo lo
lường.

Thương con chịu khổ trăm
đường

Dưỡng nuôi khôn lớn đoạn
trường biết bao.

Làm người phải nhớ ơn cao
Đáp ân cha mẹ công lao sanh
thành.

Ráng noi gương sự tu hành
Trau tâm sửa tánh làm lành
thêm lên.

Dắt dìu cha mẹ đôi bên
Trên đường sáng suốt đồng
lên Niết Bàn.

Hưởng miền cực lạc thanh
nhàn

Thoát vòng khổ não muôn
ngàn tử sanh.

Báo ân phụ mẫu đành rành
Mong cầu trăm họ thực hành
chớ quên.

Tỳ khuru Bửu Chơn